

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
5691-12

meddelat i Stockholm den 6 mars 2013

KLAGANDE

AA

Ombud och offentligt biträde: jur. kand. Ann Andersson
Advokat Malin Wassén Kjellberg AB
Norra Drottninggatan 21
451 31 Uddevalla

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs beslut den 20 september 2012 i mål nr 6477-12

SAKEN

Rättspsykiatrisk vård

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avskriver målet.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer vad förvaltningsrätten beslutat om sekretess.

Högsta förvaltningsdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till Ann Andersson som offentligt biträde med 4 519 kr (inklusive mervärdesskatt) för arbete.

Dok.Id 131283

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

Förvaltningsrätten i Göteborg beslutade efter anmälan av chefsöverläkaren i domen den 26 juli 2012 om fortsatt sluten rättspsykiatrisk vård av AA enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV. AA överklagade domen och yrkade att kammarrätten skulle lämna chefsöverläkarens ansökan om fortsatt sluten vård utan bifall och besluta om vård i öppen form.

I det överklagade avgörandet beslutade kammarrätten att avvisa AAs talan med motiveringen att kammarrätten var förhindrad att pröva frågan om vård i öppen form eftersom det i målet saknats den särskilda utredning som föreskrivs i 16 b § andra stycket LRV.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar i första hand att Högsta förvaltningsdomstolen återförvisar målet för prövning i kammarrätten. I andra hand yrkar han att chefsöverläkarens anmälan om fortsatt sluten vård lämnas utan bifall och att vården sker i öppen form enligt LRV. Vidare yrkar AA muntlig förhandling och att en sakkunnig förordnas att yttra sig över hans psykiska tillstånd.

AA anför bl.a. följande. Det av kammarrätten åberopade rättsfallet RÅ 2010 ref. 105 avsåg en patient som vårdades utan särskild utskrivningsprövning. I hans eget fall är det fråga om rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning, som regleras i bl.a. 16 b § LRV. I en lagkommentar anges att det formellt sett är möjligt att besluta om öppen vård även i de fall då chefsöverläkaren anser att vården bör ske i sluten form. Kammarrätten var således inte förhindrad att pröva yrkandet om öppen vård trots att det i målet saknas den särskilda utredning som föreskrivs i 16 b § andra stycket LRV. Vidare innebär utredningsskyldigheten enligt 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) att förvaltningsdomstol bör inhämta den utredning som chefsöverläkaren ska tillhandahålla när det finns anledning att tro att vården kan ske i öppen form.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 16 a § LRV ska en fråga om särskild utskrivningsprövning prövas av förvaltningsrätten efter anmälan av chefsöverläkaren eller efter ansökan av patienten.

I 16 b § LRV föreskrivs att om chefsöverläkaren vid anmälan enligt 16 a § anser att den rättspsykiatriska vården ska fortsätta, ska det anges om vården bör ges som sluten eller öppen rättspsykiatrisk vård. I anmälan om öppen rättspsykiatrisk vård ska det anges vilka omständigheter som utgör grund för tvångsvården och vilka särskilda villkor som rätten bör föreskriva. Till anmälan ska det fogas en sådan samordnad vårdplan som anges i 7 a § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT. Därutöver ska det lämnas en särskild redogörelse för risken för att patienten till följd av sin psykiska störning återfaller i brottslighet som är av allvarligt slag och för de insatser som har planerats för att motverka att han eller hon återfaller i sådan brottslighet.

En samordnad vårdplan ska enligt 7 a § första stycket LPT innehålla uppgifter om det bedömda behovet av insatser från landstingets hälso- och sjukvård och kommunens socialtjänst eller hälso- och sjukvård, beslut om insatser, vilken enhet vid landstinget eller kommunen som ansvarar för respektive insats, och eventuella åtgärder som vidtas av andra än landstinget eller kommunen. Av andra stycket följer att vårdplanen ska upprättas av chefsöverläkaren, om han eller hon bedömer att patienten kommer att vara i behov av insatser enligt första stycket i samband med öppen rättspsykiatrisk vård. Vårdplanen ska utformas i samarbete mellan de enheter vid kommunen eller landstinget som svarar för insatserna. Vårdplanen är upprättad när den har justerats av enheterna.

I RÅ 2010 ref. 105, som avsåg rättspsykiatrisk vård utan särskild utskrivningsprövning, uttalade Högsta förvaltningsdomstolen att det följer av bestämmelserna i 12 a § LRV i förening med 7 § fjärde stycket och 7 a § LPT att en domstol inte

Mål nr
5691-12

kan besluta om övergång till öppen vård utan att det finns en sådan utredning som chefsöverläkaren enligt de angivna lagrummen ska tillhandahålla.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Även beträffande en person som dömts till rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning gäller att en domstol inte kan besluta om öppen rättspsykiatrisk vård utan att det finns en sådan utredning som chefsöverläkaren ska tillhandahålla (16 b § andra stycket LRV).

En sådan utredning fanns inte i målet hos kammarrätten. Detta förhållande innebär emellertid inte att det fanns förutsättningar för kammarrätten att avvisa yrkandet om att vården skulle ges i öppen form. Kammarrätten borde således ha prövat yrkandet i sak.

Förvaltningsrätten i Göteborg har i dom den 7 februari 2013 (mål nr 969-13) beslutat att den slutna rättspsykiatriska vården av AA ska fortsätta. Sedan domstol således på nytt prövat frågan om den slutna rättspsykiatriska vårdens bestånd föranleder hans överklagande inte någon Högsta förvaltningsdomstolens vidare åtgärd.

Ersättning till det offentliga biträdet

Ann Andersson har i samband med överklagandet yrkat ersättning för arbete avseende telefonöverläggning och skriftliga kontakter med sin klient (ca 1,5 timme), rättsutredning (ca 2,5 timmar) samt för upprättande och expediering av överklagandet (ca 1,5 timme), sammanlagt 5,5 timmar.

Det kan inte anses vara fråga om ett komplicerat mål och det finns inte heller särskilda omständigheter som kan medföra rätt till den av Ann Andersson begärda

BESLUT

5

Mål nr
5691-12

ersättningen. Högsta förvaltningsdomstolen finner att hon ska tillerkännas ersättning för skäliga tre timmars arbete.

Mats Melin

Gustaf Sandström

Karin Almgren

Erik Nymansson

Elisabeth Rynning

Emma Wännström

Föredragande justitiesekreterare

Avd. I

Föredraget 2012-12-18